

Η κρίση του μεταναστευτικού ζητήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές των χωρών μελών της Ένωσης
για την αντιμετώπιση του ζητήματος

Μεταπτυχιακή Πρόγραμμα

Δημόσιας Διοίκησης

Δημητρίου Δημήτρης

2016

Περιεχόμενα:

Εισαγωγή.....	4
Κεφάλαιο 1 ^ο : Μετανάστευση και Μετανάστες.....	5
1.1 Μετανάστευση.....	5
1.2 Η έννοια της μετανάστευσης.....	6
1.3 Η μετανάστευση ως φαινόμενο.....	6
1.4 Ιστορικό Πλαίσιο.....	7
Κεφάλαιο 2 ^ο : Ευρωπαϊκή Ένωση και η Μεταναστευτική πολιτική της.....	11
2.1 Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	11
2.2 Ευρωπαϊκές Συνθήκες για τη μετανάστευση.....	14
2.2.1 Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα.....	14
2.2.2 Συνθήκη Ευρωπαϊκής και Οικονομικής Κοινότητας.....	14
2.2.3 Συνθήκη του Schengen.....	15
2.2.4 Συνθήκη του Μάαστριχ.....	15
2.2.5 Συνθήκη του Άμστερνταμ.....	16
2.2.6 Συνθήκη της Νίκαιας.....	16
2.2.7 Συνθήκη της Λισσαβόνας.....	17
2.3 Τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια για τη μετανάστευση.....	18
2.3.1 Συμβούλιο Τάμπερε (1999).....	18
2.3.2 Συμβούλιο Λάακεν (2001).....	18
2.3.3 Συμβούλιο Σεβίλλης (2002).....	18
2.3.4 Συμβούλιο Θεσσαλονίκης (2003).....	18
2.3.5 Πρόγραμμα της Χάγης.....	19
2.3.6 Συμβούλιο Βρυξελλών.....	19
Κεφάλαιο 3 ^ο ΕΕ και υφιστάμενη κατάσταση.....	24
3.1 Ελλάδα.....	25
3.1.1 Η εξέλιξη της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής.....	25
3.1.2 Υφιστάμενη κατάσταση.....	27
3.1. 3 Συμφωνία Ελλάδας –Τουρκίας.....	28

3.2 Ισπανία.....	29
3.2.1 Τρόποι αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης.....	29
3.3 Ιταλία.....	31
3.3.1 Πολιτικές αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης.....	31
3.3.2 Συμφωνίες Ιταλίας – Λιβύης.....	32
3.4 Συγκριτική Επισκόπηση.....	34
3.4.1 Ομοιότητες.....	34
3.4.2 Διαφορές.....	36
Κεφάλαιο 4ο Αξιολόγηση του φαινομένου και προτάσεις αντιμετώπισης του.....	37
4.1 Ευρωπαϊκή Ένωση.....	39
4.2 Ελλάδα - Ισπανία – Ιταλία.....	39
4.3 Προτάσεις.....	40
Συμπεράσματα.....	49
Απόψεις.....	52
Βιβλιογραφία.....	55

Εισαγωγή

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980, πλήθη κατατρεγμένων ανθρώπων - προερχόμενων είτε από τις πολιτικά ασταθείς και οικονομικά εξαθλιωμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, είτε από τις εμφυλιοπολεμικές και δημογραφικά εκρηγνυόμενες, αναπτυσσόμενες χώρες της Αφρικής και Μέσης Ανατολής- κατέκλυσαν τα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετατρέποντας την Μεσόγειο σε ένα θαλάσσιο μονοπάτι παράνομης μετανάστευσης. Στην πρώτη γραμμή του φαινομένου και των επιπτώσεών του για την Ε.Ε.: η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία. Η πρόσφατη αυτή μετεξέλιξή τους από χώρες αποστολής σε χώρες υποδοχής μεταναστών τις καθιστά αναμφισβήτητα ενδιαφέρουσες περιπτώσεις μελέτης. Η εν λόγω εργασία ασχολείται με τις αναφερόμενες χώρες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως «πύλες» εισόδου των παράνομων μεταναστών στην Ε.Ε. και σκοπός της είναι: να καταδείξει τα αίτια εμφάνισης του φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης, να αναλυθεί η στάση της Ε.Ε. απέναντι στις «ακριτικές» της χώρες και οι υιοθετηθείσες πολιτικές της, να καταγραφούν κρίσιμα περιστατικά – γεγονότα μεταφοράς παράνομων μεταναστών από τρίτες χώρες σε χώρες της Ε.Ε. καθώς επίσης και των στρατηγικών και πολιτικών που έχουν θεσμοθετηθεί από τα όργανα της ΕΕ και από τις κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής των μεταναστών. Ακόμα, επιχειρείται συγκριτική επισκόπηση των τριών υπό εξέταση χωρών, ως προς την μεταναστευτική τους ιστορία, τις σχετικές πολιτικές τους και τα αποτελέσματα αυτών. Κατόπιν, γίνεται μια προσπάθεια να προταθούν προτάσεις για καλύτερη αντιμετώπιση του μεταναστευτικού ζητήματος τόσο στην Ε.Ε. όσο και σε επίπεδο χωρών.¹

¹file:///C:/Users/Windows%208/Downloads/EMMEDIA_Chionatou_WP3.pdf